

„Figyelemre méltó, hogy egy európai egyházi szervezetnek a vasárnap védelme érdekében tett felhívása nem hivatkozik sem bibliai, sem teológiai indítékokra. Ennek nyilván az a magyarázata, hogy nem kívánja a témát vallásközi területre vinni, például arról vitatkozni az iszlám vagy a judaizmus tagjaival, hogy melyik nap szentebb a másiknál.”

A vasárnap védelmében ► 5. oldal

„Ha felelősséget éreznek az egyház iránt, akkor tekintsek a kérdést életbevágóan fontosnak! Nem akarok abba a hibába esni, hogy egyházunk minden problémáját az identitástudat hiányából vezessem le, de úgy érzem, hogy számos létkérdés szoros kapcsolatban áll vele: az áldozatvállalás hiánya, a finanszírozás problémái, a passzívitás, így például az is, hogy a stratégia kérdése olyan kevés érdeklődést váltott ki.”

Evangelikus stratégia és identitástudat – Herényi István vitaindítója ► 9. oldal

A „jó” villanypásztor ► 3. oldal
Északir varázs ► 6. oldal
Krisztusi válságkezelés ► 7. oldal
Búcsú Palma nénitől ► 10. oldal
Facebook magyarul ► 11. oldal
Melléklet: ÚJTITÁRS evangéliumi lap

Szená-torok szeretetkoncertje a Deák téri templomban

A Gaudiopolis Békásmegyeri Evangélikus Szeretetház javára adott koncertet a Deák téri evangélikus templomban április 17-én este a Magyar Országgyűlés képviselői kórusa. Az *Iványi Tamás* vezette amatőr együttes műsorán hazai és külföldi, klasszikus és kortárs szerzők művei egyaránt szerepeltek. Zongorán *Miczinger Ilona*, orgonán pedig *Kerekes Sándor* működött közre. A jótékonyági hangverseny nézőit az est házigazdája, *Gáncs Péter* püspök, illetve *Donáth László* csillaghegybékásmegyeri lelkész, az időszonhon igazgatótanácsának elnöke köszöntötte.

■ SMIDÉLIUSZ ANDRÁS felvétele

A Fonó zenekar: Agócs Gergely, Pál István, Gombai Tamás, D. Tóth István és Kürtösi Zsolt

Juhász Gábor, Szalóki Ági és Lamm Dávid

Bolyki Brothers

Jótékonyági gálák az Urániában

Néhány nap eltéréssel két – evangélikus kötődéssel is bíró – jótékonyági gálaműsornak is otthont adott Budapesten az Uránia Nemzeti Filmszínház. Április 17-én este másodízben rendezték meg az Angyalföld Alapítvány *Szabadságot a gyermekeknek* című estjét, melynek keretében idén a *Fonó* zenekar, *Berecz András* mesemondó és – *Juhász Gábor* és *Lamm Dávid* kíséretében – *Szalóki Ági* énekes lépett az intézmény impozáns dísztermének színpadára. Míg az „angyalföld” programmal börtönben lévő szülők gyermekeinek nyári táboroztatására gyűjtöttek, addig a három nappal későbbi, fergeteges hangulatú *Bolyki Brothers*-koncert támogatta a Deák Téri Evangélikus Gimnázium volt. Az a *cappella* énekegyüttes legutóbb a *ProChrist 2009* központi helyszínén, Chemnitzben lépett fel, és az ott hallott üzenetet e helyütt is továbbadta, hogy a gazdasági válság idején se feledjük: több az élet, mint amiről a megszorítások szólnak.

■ V. J.

A jó hír is hír

■ FRENKL RÓBERT

Nem igazán öröm, ha az ember önmagán észlel kóros tüneteket. Mert paradox módon kóros az is, ha egy jó hírrel, normális esetben természetesnek minősíthető információval kapcsolatban lelkesedünk. Őszintén lelkesedtem – talán mégis megbocsátható ez és nem kóros –, amikor az *Evangelikus Élet* húsvéti számában az alapvető jó híren, a húsvéti evangélium gazdag tolmácsolásán túl hétköznapi jó hírekkel is találkoztam. Rögtön egy egész csokorra valóval.

Megtudhattuk, hogy a *Bolyki Brothers* énekegyüttes jótékonyági hangversenyt ad a Deák Téri Evangélikus Gimnázium támogatására. A Magyar Országgyűlés képviselői kórusa, népszerű nevén a *Szená-torok* a Deák téri templomban ad koncertet a Gaudiopolis Békásmegyeri Evangélikus Szeretetház javára. És bár az örömteli hírek között nem érdemes rangsorolni, igencsak szívet melengető, hogy az Angyalföld Alapítvány felkérésére ismét kiváló művészek vállalták a fellépést egy jótékonyági gálaesten. Ennek bevételét – ahogyan *Kadlecik Zoltán* evangélikus teológus, az alapítvány ügyvezető igazgatója elmondta – börtönben lévő szülők gyermekeinek nyári táboroztatására fordítják.

A programok, a bennük megnyilvánuló törekvések önmagukban is kedvező üzeneteket hozhatnak. Ezek értékét megsokszorozza a fogadó-készség. A jó hírek attól válnak igazán erőt adóvá, hogy a koncertek, gálaestek sikeresek, sokan értenek egyet azzal a szemlélettel – és juttatják ezt kifejezésre részvételükkel, adományaiikkal –, hogy minél nehezebb időket élünk, annál inkább szükség van a civil társadalomra, a civil aktivitásra.

De hát valóban nehéz időket élünk-e? Minden időszaknak megvannak a sajátos nehézségei, nehezen találja a történelemben olyan periódust, amikor az akkor élők ne vélték volna nehéznek a sorsukat. Főleg a mindig többségben lévő szegény sorúak. Most éppen pénzügyi-gazdasági világválság köszöntött be, amelyet sajátosan színez a különböző országoknak – így a mi hazánknak is – a problematikája.

Már az is kiderült azonban, milyen hallatlan tartalékokkal, anyagi erővel rendelkezik az úgynevezett fejlett világ. Úgy látszik, a dolgok mélyén éppen ez a gazdagság ütött vissza, az anyagi javak elviselhetetlenül aránytalan elosztása. Ismét beigazolódtott a már a rendszerváltozásokkor megfogalmazódott tétel igazsága: az erkölcsi megújulás hosszabb időt igényel, mint a gazdasági.

Azért is fontos az egyházi civil aktivitás, a részvétel a társadalmi gondok enyhítésében, mert így van erköl-

csi alapja az egyháznak, hogy felemelje szavát társadalmi kérdésekben, elkerülve az aktuálpolitika csapdait. Talán ettől félve túlzott a csend az egyházi közéletben. Pedig szólni kell, szólni kell azért, hogy ne a szociális ellátó rendszerek viseljék elsősorban annak a krízisnek a terheit, amelyet a bankárok, a politikusok hibái idéztek elő világszerte. Együtt kell a bajt orvosolni.

„Azért is fontos az egyházi civil aktivitás, a részvétel a társadalmi gondok enyhítésében, mert így van erkölcsi alapja az egyháznak, hogy felemelje szavát társadalmi kérdésekben, elkerülve az aktuálpolitika csapdait. Talán ettől félve túlzott a csend az egyházi közéletben.”

Meghökkenett 2006 karácsonyán egy egyházi vezető nyilatkozata arról, hogy bizonyos értelemben rosszabbnak látja helyzetünket, mint volt ötven évvel ezelőtt, a forradalom vérbe fojtása után. 2006-ban jogállam volt, demokratikusan választott képviselőkkel, intézményrendszerrel. Igen erős politikai keresettség kellett ehhez a nézethez. Alapvetően téves volt, de érzelmileg – túl a politikai álláspont szélsőséges voltán – tartalmazott igazságot. 1956-ban megszállt ország voltunk, míg 2006-ban saját kezünkben volt a sorsunk. Most is így van, ezért sem nélkülözhető az egyházi emberek szava és cselekedete, a civil szféra aktivitása.

Különösen erőteljes üzenetet közvetít 2009-ben a száz éve született evangélikus lelkész, *Sztehlo Gábor* életpéldája. Ennek tükrében nehéz ma válságról szólni. Nemzedékem számára, amelynek tagjai átélték 1944-ben a német megszállást, majd a nyilas rémuralmat, részt vettek a romokban heverő ország újjáépítésében, megszenvedték a kemény és a puha diktatúrát..., amúgy is furcsa dolog ma válságról beszélni, folyvást ezzel riogatni. Persze a média számára a rossz hír a hír.

Ma nem kell *Sztehlo Gábornak* lenni, életünket kockáztatni azért, hogy mások életét megmentsük – mint tették ezt a lelkész és munkatársai 1944-ben –, ahhoz, hogy emberek maradjunk a szó morális és keresztény értelmében. De valamit tenni kell. Hogy a jó hírek dominálnak.

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, aki Fiadban magadra vetted bűneink végső terhét, és általa megnyitottad előttünk az új élet útját, kérünk, hallgass meg könyörgésünket.

[Lektor:] Köszönjük, hogy úgy ismerz bennünket, ahogy vagyunk, és bűneink, emberségünk válságos helyzete miatt nem elvetétt bennünket, hanem szereteted minden melegével fordultál felénk Jézus Krisztusban. Köszönjük neked szeretetedet, kegyelmedet és új életet teremtő erődet. Könyörgünk, vezess úgy minket, hogy megtapasztalt szereteted örömmel, reménységgel és hállával töltsé be életünket. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Köszönjük, Atyánk, hogy egyházat gyújtóttál ebben a világban, és bennünket is elhívtál közösségébe. Segíts meglátnunk és megértenünk, hogy mit akarsz ajándékozni nekünk ebben a közösségben. Segíts újra és újra örülni annak a kincsnek, amelyet igédben és szentségeidben ajándékozol nekünk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk azokért, akik egyházadban szolgálatot végeznek. Adj nekik naponta megújuló erőt, leleményességet, kedvességet és tisztánlátást, hogy szolgálhatják betölthessék azt a feladatot, amelyet rájuk bízál. Könyörgünk azokért, akik nem találják helyüket közösségeinkben, és segíts nekünk, hogy hozzád vezető utakat tudjunk nyitni előttük. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk világunkért, az emberiségért. Te látod, milyen mélységeket nyit meg az emberi bűn és felelőtlenség, és te látod azt is, hányakat nyel el ez a mélység. Te értünk a mélységes mélybe hajoltál, hogy minden válság, minden reménytelenség, az elmúlás mélyében is megtalálj bennünket. Kérünk, segíts evangéliumod fényét tükröznünk oda, ahol sötétség, kilátástalanság uralkodik. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket! Amen.*

SEMPER REFORMANDA

„A keresztyének testvéri közösségében egyik szentnek sincs többje, mint a másoknak. Péter és Pál nem kapott többet, mint Mária Magdaléna vagy te meg én. Egy nyájhoz tartozunk, egyetlen testvérek vagyunk: nincs személyválogatás. Mária, az Úr anyja, Keresztelő János és a megfeszített lator ugyanazt a jót birtokolják, amit te, én s valamennyien, akik meg vagyunk kereszteselve, s tesszük az Atya akaratát. Mijük is van hát a szenteknek? Az, hogy bűneik meg vannak bocsátva, s a Krisztusban ígértük van vigasztalásra és segedelemre minden szükségben, bűn, halál és ördög ellen. De mindez az anyém is, tied is minden hívőé.”

► **Luther Márton:**

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP (MISERICORDIA DOMINI) – JAK 5,(13)16–20

Pásztori szó

A VASÁRNAP IGÉJE

Hasonlóképpen, aki szenvedésének esetleges okozóit átkozza, gyűlölettel beszél róluk, ahelyett hogy áldaná őket, és imádkozna értük, bizonyára eltévelyedett. Aki pedig, ha sikerben van része, és öröm éri, nem Istennek ad hálát – Jakab szavával nem zsoldárt énekel –, hanem a siker elérését kizárólag a maga kiválóságának vagy éppen a vakszerencsének tulajdonítja, szintén letért az igazság útjáról.

De gyakran a siker és az öröm tartalma is erről árulkodik. Mert Jézus értékrendje szerint nem minden siker, amit a világ annak tart. Amikor valaki nagy küzdelmek és áldozatok árán végre érvényre juttatja a maga igazát, azt a világ sikernek tekinti ugyan, de Jézus szerint ez a hit útjának elhagyása. Jézus nem küzdött a maga igazának bizonyításáért. Ezt teljesen Istenre hagyta. Se a nagytanács, se Pilátus ítélszéke előtt nem védte magát, nem tett semmit azért, hogy igazságára fény derüljön. Türt és hallgatott. Mert mindvégig bízott Istenben, aki húsvét hajnalán meg is adta a választ minden ellenségének. Akiből hiányzik ez az Isten iránti bizalom, és önmaga igazáért harcra száll, letért a jézusi útról.

Ugyanerről tanuskodhat a siker éréseinek módja is. Aki a hit szabályai szerint küzd egy igaz ügyért, közben nem sodorhat szándékosan bajba másokat. Nem gázolhat át senkin, és senkinek sem okozhat kárt. Aki „a cél

szentesíti az eszközt” elvét követi, az letért a jézusi útról, és sikere Isten szemében bukás.

Ha keresztyén ember ilyen dolgokban éri magát tetten, Jakab szerint meg kell vallania bűnét. Ha hittestvérei között valaki más életében látja a jézusi út elhagyásának ezeket a nyilvánvaló jeleit, nemcsak joga, de kötelessége figyelmeztetni. Hiszen a tét nem kicsi. A tét az eltévelyedett testvér örök élete. Ha az illető hallgat rá, „megmenti annak lelkét a haláltól”.

Nincs itt szó semmiféle dualizmusról, az ember testre és lélekre való erőszakos szétszakításáról. Húsvétkor ugyanis nyilvánvaló lett: a halált többé nem a biológiai élet elvesztése jelenti. A halál Jézus elvesztése, aki – húsvéthétfő evangéliumában hallhattuk – maga a feltámadás és az élet. Aki Jézus útjáról tér le, az az örök életet hagyja el, és szédül bele a valódi halálba, ami nem a biológiai funkciók hiánya, hanem az Istennel való kapcsolat és közösség hiánya: olyan állapot, amelynek borzalmát szavakkal nem lehet leírni, amelynek lefestésére a tüzes pokol képe csak ügyetlen kísérlet.

Pásztorunk vagyok-e én a testvéremnek? – ez káini kérdésfelvetés. Az egyenjogúak kerekasztalává lett egyházban többé senki sem formálhat rá jogot, hogy a másik pásztorunk legyen. Káinok szabadcsapatává züllő egyházunk képes-e még meghallani a pásztori szót, hogy újra Krisztus nyája lehessen?

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozzunk! Urunk, ne engedd, hogy a magunk útját járjuk: téríts minket a te utadra! Amen.

»LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE«

Út az énekeskönyv kiegészítő kötete felé

► **Ahogy ígértük, rovatunk mai cikkében a Gyülekezeti liturgikus könyv létrejöttének folyamatáról, a jövő héten pedig a kötet felépítéséről, részletes tartalmáról olvashatnak áttekintést. (E. Zs.)**

Ahhoz a nemzedékhez tartozom, amelynek tagjai még a „rég” fekete énekeskönyvön nevelkedtek. Egyszer-egyszer ma is összekeverem a gyerekkoromban belém vésődött szövegeket a mai változattal, pedig már több mint negyed százada az „új” használjuk.

Arra is jól emlékszem, hogy amikor megjelent az énekeskönyv (1982), komoly izgalmat okozott zenei újításai. Minden ének mellett kotta s pontosan rögzített, jól ütemezhető ritmusok. Az eredeti források alapján restaurált dallamok. A prozódia szabályait akkurátusan alkalmazó, az ódonságot kerülő szövegek. És megannyi új ének is!

Röviden úgy fogalmazhatunk: az új énekeskönyv új éneklési stílust hozott magával. Éppen ezért nem volt könnyű a célok helyességét elismertetni, az újdonságokat megismertetni és végül az énekeskönyvet megszerettetni. Hosszú folyamat volt ez, nagy vállalás – de siker koronázta.

Mi, fiatal zenészek akkor szinte

észre sem vettük, mennyi minden mást tartalmaz az énekeken kívül a frissen megjelent énekeskönyv. A kötet elején lévő istentiszteleti rendekre nem nagyon voltunk kíváncsiak, hiszen azok csak az általunk megszokottat írták le. A 14. számú rend liturgikus dallamai vonzottak ugyan különlegességükkel, de oly kevés szerepelt csak belőlük, hogy nem érezhettük: egy önmagában is teljes zenei világ – a gregorián egyházi ének – hívívője ez a néhány tétel.

A zoltárrecitáció (18–39) eleinte túlon túl bonyolultnak tűnt, s a belé fektetendő tanulási energia mennyiségéhez képest túl száraznak. Nem is igen értettük (éreztek), miféle istentiszteleti keretbe valóak e zoltárok. Ebből a részből egyedül a mindennapi istentisztelet liturgikus rendje (17) volt olyasmis, amit hamar megértettünk, gyakorlatban is tudtunk alkalmazni. Az imádságos rész gazdagságát érzékeltek ugyan, s használtuk is szükség esetén, mégis inkább csak afféle függelékként kezeltük.

Igen, mindennél jobban lekötöttek az új énekek, az izgalmas dallamok és az egyházi verselés színvonalát egyszer-egyszer meghaladó, modernnek tűnő szövegek. Éreztük, hogy nehéz, de teljesíthető a feladat: *meg kell tanulnunk mind a 248 „eredeti dallamot”*.

„Anyagyülekezetemben”, Kelen-

CANTATE

földön *Sulyok Imre* dolgozta ki az énektanítás menetét, s munkája nyomán néhány év alatt szinte az összes új vagy megváltoztatott ének gyülekezeti szinten használatba vettük. Fóton – második lelki otthonomban – a legautentikusabb forrásból, a szerkesztést irányító *Trajtler Gábor*tól ismerhettük meg az énekeskönyv értékeit. A megfellebbezhetetlen tekintélyű *Kiss János* pedig a tőle megszokott szívós következetességgel kérte számon az új énekeket minden kántorképzősön.

Végül mindet megtanultuk, s nem is volt nagyon nehéz. Egyszerre mindez természetessé vált. Sőt a nyolcvanas évek végére már nem-hogy vesztett újdonságból egy-egy ritmikus ének, hanem túlhasználtta, kifáradtá vált.

A lelkesültség mellé lassan bizonytalan kérdések szegődtek: Miben lehetne még gyarapodni? Hogyan lehetne fenntartani az istentiszteleti éneklés elevenségét?

A válaszkeresés ráirányította szemünket arra, hogy időközben a komoly háttérkutatókat végző tudó-

sok a reformációt követő két évszázadból nagy mennyiségű forrást dolgoztak fel és adtak elénk. Felelősségünk újból használatba venni saját reformatori örökségünket: a magyar egyházi énekeket és a magyarra áttültetett gregoriánt is!

Egyre inkább nyilvánvalóvá vált az is, hogy az egyházi zenében nem szabad mindent a verses szerkezetű énekekre bízni. Vannak a liturgiának olyan elemei, amelyeknek elhomályosul az eredeti, tiszta tartalmuk, ha csak verses, helyettesítő változatban használjuk őket.

Ezzel egy időben az egyházi közéletben és vezetésben megfogalmazódott az igény, hogy az 1930-as években elkezdett liturgiai reformot érdemes kiteljesíteni.

A 2007-re elkészült *Liturgikus könyv* bevezethetőségéhez szükség volt a gyülekezeti tagok kezébe adható párfájára. S ha egy új kötetben az új istentiszteleti formák helyet kapnak, akkor fontos hozzá jól használható, gazdag énekes anyagot is közölni. Így született meg a *Gyülekezeti liturgikus könyv*, amely segítséget nyújt istentiszteleti életünk frissen tartásához, új anyagával tehermentesíti az énekeskönyv énekeit, bevezet a liturgikus éneklés gazdagságába, és értőbbé, aktívabbá teszi a gyülekezet közös ünnepsztelését.

■ BENCE GÁBOR

HIRDETÉS

A Keresztyén Értelmiségi Fórum legközelebbi alkalmán, április 27-én, hétfőn 18.30-kor a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) T. Pintér Károly, az *Evangelikus Élet* főszerkesztője és vendégei *Gondolatok az egyházi sajtóról* címmel tartanak előadást és főrubaszélegetést. Az alkalomra minden érdeklődőt szeretettel várunk!

HIRDETÉS

Pályázat

evangelikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására

A zsinat által elfogadott 2009. évi költségvetés alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezetei a következő eszközökre pályázhatnak:

- notebook (hordozható) számítógépre, Linux operációs rendszerrel (önrész: 25 000 Ft);
- multifunkciós nyomtató/fénymásolóra (önrész: 15 000 Ft);
- projektorra (videó-számítógép kivetítőre) (önrész: 50 000 Ft).

Az eszközök külön-külön is pályázhatók, mindegyik eszközből csak egy darab. Határidő: május 20. (postai bélyegző dátuma). Részletek és letölthető pályázati űrlap egyházunk pályázati honlapján érhető el, a <http://palyazat.lutheran.hu> címen.

HIRDETÉS

Egyházzenei kongresszus

Április 30-a 17 óra és május 2-a 13 óra között rendezi meg a Magyar Egyházzenei Társaság a IX. magyar egyházzenei kongresszust. Ennek keretében április 30-án a nyitó vespérás után Karl-Heinrich Bieritz rostocoki professzor tart előadást *A liturgikus év kihívásai a mai korban* címmel a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán (Budapest IX., Ráday utca 28.).

Május 1-jén délelőtt a Régi Zeneakadémián (Budapest VI., Vörösmarty u. 35.) nyolc neves előadó – köztük Barsi Balázs, Fekete Csaba, Ecse-di Zsuzsa – Hafenschner Károly moderálása mellett több oldalról világítja meg ugyanezt a témát. Délután a hazai orgonaépítés jelenéről és jövőjéről lesz előadás és megbeszélés, majd *Az egyházzene-oktatás a mai Magyarországon* címmel kerekasztal-konferencia, mások mellett W. Kinczler Zsuzsanna, Bence Gábor, Dobszay László részvételével. Május 2-án délelőtt az első téma a kántor és organista szerepe lesz, majd a megvitatás után a résztvevők számolnak be arról, hogyan látják az utolsó másfél évtized változásait egyházzenei életünkben.

Jelentkezés és bővegebb tájékoztató a <http://www.egyhazzene.hu> honlapon, a Magyar Egyházzenei Társaság postacímén (1064 Budapest, Vörösmarty utca 35.) vagy a meszena@zti.hu e-mail címen.

HIRDETÉS

Istentisztelet a Mátrában

A Felső-Egyleti Diakonisszaegyesület a bagolyirtási Názáret-templomban 2009-ben is májustól októberig minden vasárnap 11 órakor tart istentiszteletet, a hónap első vasárnapján úrvacsoraosztással. A szezonnyitó istentisztelet május 3-án lesz. Szeretettel hívjuk és várjuk üdülő és kiránduló testvéreinket!

Az üdülőtelep szálláshelyére a nyári időszakra még lehet jelentkezni Herzog Csaba lelkésznel a 20/824-5536-os flottás mobilon vagy a csaba.herzog@lutheran.hu e-mail címen.

HIRDETÉS

Kedvezményes hosszú hétvége Révfülöpön

A május eleji hosszú hétvégére szeretettel hívjuk és várjuk a pihenni vágyókat Révfülöpre, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központba. Május 1-jén ebédeltől május 3-án ebédig teljes ellátással most kedvezményesen 9500 forint/fő. Lehetőség van csütörtöki megérkezésre is, április 30-án vacsorától. Ez 2500 forint felárat jelent.

Jelentkezni lehet a 8253 Révfülöp, Füredi út 1. postacímén vagy a revfulop@lutheran.hu e-mail címen. Érdeklődni lehet az intézmény flottás telefonján: 20/770-3829.

HIRDETÉS

A Budapesti Bibliaiskola új évfolyamot indít

Szeretettel várjuk azok jelentkezését, akik vágnak arra, hogy jobban megismerjék Jézus Krisztust, és szeretetből szolgálják Őt munkahelyükön, családjukban és gyülekezetükben.

A 2 + 1 éves képzésünket szeptembertől júniusig minden hónap második szombatján tartjuk Budapesten. **Jelentkezési határidő: május 31.** Az oktatás tematikája: 1. év: Ó- és Újszövetség (bevezetés, bibliaismeret, kortörténet). 2. év: biblia teológia (a Biblia egységes üzenetének kibontakozása); dogmatika (a keresztyén hit rendszerbe foglalva); etika (a keresztyén élet normái); hermeneutika (az írásmagyarázat módszere), gyakorlati keresztyénség. 3. év: gyülekezeti élet (bibliai tanítás a gyülekezetről és az egyes gyülekezeti szolgálatokról); lelkigondozás; apologetika (keresztyénség és a többi világnézet); evangélizáció (hitünk továbbadása másoknak).

Jelentkezés és további információ: www.bpbibliaiskola.hu.

Két évtizede zarándokolnak

Évfordulós beszélgetés a szentföldi utakat (is) szervező ÖTK vezetőjével

► **A Magyarországi Református Egyház Zsinata akkori lelkészi elnökének bábáskodása mellett húsz évvel ezelőtt indult első ízben ökumenikus zarándokcsoport a Szentföldre. Nyugalomba vonulása óta dr. Tóth Károly püspök az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) vezetőjeként gondoskodik arról, hogy „Jézus nyomában” mottóval továbbra is minden évben meghirdetessék ez a maga nemében egyedülálló, lelki élményekben is gazdagító zarándokút. Az évforduló apropóján mindenekelőtt arra voltunk kíváncsiak, hogy 1989-ben – tehát még a rendszerváltás, illetve az Izraellel való diplomáciai kapcsolatok normalizálása előtt – miként válhatott lehetségessé a zarándoklatok megszervezése.**

– A magyarországi rendszerváltás hajnalán, 1988-ban a református zsinat lelkészi elnökeként láthattam vendégül Izrael állam hazánkban tartózkodó turisztikai miniszterét. A szívélyes megbeszélés során azt a kérdést is feltette, hogy mivel járulhatnának hozzá a magyarországi keresztények a két ország viszonyának javításához. Rövid gondolkodás után így válaszoltam: meg lehetne kísérni olyan keresztény csoportok szervezését, amelyek felkeresik az Ó- és Újszövetség történeteinek helyszíneit. A magyarországi egyházakban, sőt azokon kívül is sokan vágyakoznak ellátogatni a bibliai helyekre, sokan szeretnék ily módon is gazdagítani ismereteiket. A miniszter üdvözölte a javaslatot, noha világos volt, hogy nekünk ezt csak akkor érdemes megpróbálnunk, ha olyan megbízható szentföldi partnert tudunk ajánlani, aki az általános turisztikai programok kínálatán felül is kész a bibliai történetek helyszíneinek behatódott megismertetésére.

– *Az átlagostól eltérő igények kielégítése Izraelben sem lehet egyszerű, annak idején pedig eleve számos előfeltételt kellett biztosítani... Hogyan sikerült?*

– Húsz évvel ezelőtt még nem voltak hivatalos diplomáciai kapcsolatok Magyarország és Izrael között, de létesítésükre már érzékelhetővé váltak a szándékok. A vízum, a repülőjegyek beszerzése, a kényelmes szálláshelyek és a biztonság szavatolása nem volt magától értődő, de mindezt segítőkézséget tapasztaltunk. Tőlünk egy teológiai és a kulturális vonatkozásokat illetően egyaránt rendkívül felkészült, külföldi utak szervezésében is jártas professzor vállalta az összetett feladatot, mintegy tizenöt éven át ő vezette a zarándoklatot. Sajnos időközben elhunyt, de az isteni gondviselés alkalmas személyt rendelt utódjául.

– *Mikor indult az első csoport?*

– 1989 októberében. És az első zarándokcsoport – csakúgy, mint a többi – minden gond nélkül, ismeretekben és lelkiükben meggazdagodva térhetett haza. Az igen nagyszámú lehetőség közül természetesen nem minden bibliai helyet tudtak felkeresni, de a közismert emlékhelyek legtöbbjét láthatták; például azt a házat, amelyben a kánaani menyegző zajlott, a *Hegyi beszéd* lankájának szépségét, a Holt-tengert és természetesen Dávid városát, Jeruzsálemet is – mindent nem is lehet felsorolni. Valami különleges lelki légkör vette

körül a zarándokcsoportokat, talán ezért is voltak többen olyanok, akik később ismét jelentkeztek a meghirdetett utak valamelyikére.

– *A két évtized alatt hány csoportot indítottak?*

– Évente általában kettőt. Istennek legyen hála, semmilyen nehézség – sem egészségügyi, sem biztonsági – nem merült fel a két évtized alatt, így eleddig már ezernél is többen lehetnek részesei az általunk szervezett zarándoklatoknak. Ezeket már többször követték idehaza is valódi ökumenikus testvéri találkozások. Nem meg-

regély István érsek, sőt a szabadegyházak küldötte is. Itt jegyzem meg, hogy bár az 1991. július 18-án államilag regisztrált egyházas-kulturális civil szervezetté nyilvánított Ökumenikus Tanulmányi Központ nem utazási iroda, alapszabálya ugyanakkor lehetővé teszi zarándokutak szervezését. Az isteni gondviselés mindvégig gondoskodott hozzáértő és mélyen hívő érdeklődőkről, így a kezdetben nagy kétséggel fogadott elgondolás életképesnek bizonyult, és változatlanul az mind a mai napig.

A boldogmondások hegyoldalán

lepő ez, hiszen a csoportok kezdetől ökumenikusan szerveződtek, szinte minden keresztény felekezet-hez tartozó hívő előfordult már bennük. A szakértő magyar lelkész vezető nem csak a Bibliával összefüggő helyszínek ismertetéséről gondoskodott, hanem a napokat lezáró közösségi együttlétekről is. Az utakra egyébként csakhamar bekapcsolódtak erdélyiek, vajdaságiak, Nyugat-Európában élő, sőt még amerikai magyarok is.

– *Mi volt a legkiemelkedőbb alkalom az elmúlt húsz év alatt?*

– Az utak megindulásának tizedik évfordulóján, 1999-ben az izraeli partner megajándékozta a közben az Ökumenikus Tanulmányi Központ égisze alá került programot azzal, hogy a magyarországi keresztény felekezetek vezetői közül tizennyen szinte teljesen ingyenesen vehettek részt a zarándoklaton – beleértve a repülőjegyet, az elszállásolást is. Ebben a csoportban volt például D. Szabik Imre nyugalmazott evangélikus püspök, aki most a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának az elnöke, de éppígy a római katolikus püspöki kar akkori elnöke, Se-

– *Úgy hírlik, hogy az úti programba vett szentföldi helyszínek köre tovább bővült...*

– Az elmúlt évben a magyarországi római katolikus, református, evangélikus és baptista egyház megrendezte a Biblia évét. Ehhez való hozzájárulásként három zarándokútra került sor. Ezeknek a programját újszerűen alakítottuk. A résztvevők teljes Bibliát kaptak ajándékba, és a szentföldi helyeken a közösség egy tagja olvasta fel az éppen az adott helyszínre vonatkozó igéket.

– *Idén a gazdasági nehézségek és a közel-keleti háborús események új körülményeket teremtettek. Mégis szándékoznak indítani ez évben is csoportot?*

– Igen, újra meghirdettünk egy tavaszi és egy őszi programot, és – szűkösebben ugyan, mint korábban, de – megindultak a jelentkezések. Anál is inkább, mert a gazdasági nehézségekre való tekintettel az izraeli partner engedélyt tett. Mindez bátorító, mert hisszük most is, hogy a halál és a pusztulás erői felett végül győzedelmeskedik a húsvéti feltámadás hite.

■ E. É.

HIRDETÉS

A Szentföldre tervezett utak – új áron

„Jézus nyomában” a Szentföldre vezetnek ismét az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) zarándoklatjai, a körülmények kedvező változásai miatt csökkentett áron! A Bibliából ismert történelmi helyek felkeresése céljából két csoport indulását tervezzük: május 14–21. között, illetve október 8–15. között. A tiszta elszállásolást, a kiváló ellátást és a teljes biztonságot garantálja a húsz éve kialakult szoros együttműködés a szentföldi partnerrel. A kísérő magyar lelkész a program során felkérésre minden bibliai helyszín történetét behatóan ismerteti. A családi-as lelkületű csoportok az elmúlt évek tapasztalatai szerint testvéri-baráti kapcsolatok kialakulásához vezetnek.

Az új részvételi díj, amely minden kiadást magában foglal, 1100 USD-dollár vagy az ennek megfelelő forintösszeg, a befizetéskor érvényes árfolyamon átszámítva. Jelentkezni lehet még május 5-ig, illetve október 1-jéig.

Minden kérdésre részletes tájékoztatással szolgál telefonon vagy személyesen az ÖTK (1114 Budapest, Bocskai út 15. III. 3.; tel./fax: 1/466-4790, /20/594-7918, e-mail: okumenik@freestart.hu) vagy Gimesi Zsuzsa szervező lelkész (70/508-7624, e-mail: ssngms@citromail.hu).

EGYHÁZ ÉS EURÓPA

A vasárnap és a keresztény ünnepek védelme

Történelmi (március 15.) és üdvtörténeti (virágvasárnap, nagyhét, húsvét) ünnepeink bizonyára friss emlékként élnek együtt velünk, miközben megállíthatatlanul közeledünk a pünkösdi ünnepkör jeles napjaihoz, valamint olyan történelmi, szimbolikus, tematikus jeles napokhoz, mint május 1., anyák napja, a trianoni évforduló. Állami, egyházi, társadalmi és magánkezdeményezések gazdag programokra hívnak ezek kapcsán is.

Meg is hallják sokan a hívó szót, de még többen nem. S akik részt vesznek a programokon, azoknak biztos, hogy van/volt ünnepi élményük vagy legalábbis egy kis megpihenésük, feltöltekésük? A kérdés nagyon komoly. Testi, lelki, családi, társadalmi, munkahelyi, nemzeti, sőt nemzetközi kihatásai vannak. Ez utóbbi összefüggésében utalok e kérdéskör egyik területére, nevezetesen a *vasárnap védelmére* és ennek európai uniós aspektusára.

Amíg hétköznapok és vasárnapok, munkanapok és ünnepnapok felemelően vagy lehangolóan vagy csak úgy hatástalanul váltogatják egymást, addig az Európai Parlamentben és az Európai Unió tagországainak parlamentjeinek többségében napirenden van egy új *európai munkaidő-direktíva* kidolgozása. Az Európai Egyházak Konferenciájának Egyház és Társadalom Bizottsága e folyamathoz kapcsolódva felhívással fordult az Európai Unió tagállamaihoz és a brüsszeli, strasbourg-i, hágai európai intézményekhez a vasárnapnak mint heti pihenőnapnak a védelme érdekében.

törvény szerint a vasárnap védelmet élvez mint a gyermekek és felnőttek számára a heti pihenőnap. Ezért – sokkal inkább, mint a hét bármely más napja – a szabad vasárnap lehetőséget kínál arra, hogy a családok és a barátok együtt legyenek. Így a szabad vasárnap azt a célt szolgálja, hogy a munka és a társadalmi közélet békességben megférjen egymással. A közös szabad idő a legfontosabb előfeltétele az úgynevezett részvételi társadalomnak, amely megengedi tagjainak, hogy közéleti tevékenységekre kötelezzék el magukat.” (Nyborg/Brüsszel, március 16.)

Figyelemre méltó, hogy egy európai egyházi szervezetnek a vasárnap védelme érdekében tett felhívása nem hivatkozik sem bibliai, sem teológiai indítékokra. Ennek nyilván az a magyarázata, hogy nem kívánja a témát vallásközi területre vinni, például arról vitatkozni az iszlám vagy a judaizmus tagjaival, hogy melyik nap szentebb a másikkal. Ez a vita csak tovább nehezítené az európai törvényhozás befolyásolását a vasárnap védelme érdekében. Számunkra ugyanakkor nyilvánvaló, hogy igazi célja e nyilatkozatnak is az, hogy a vasárnap és más üdvtörténeti ünnepnapok keresztény szentségét – amelyek fénye mára sokakban megfakult, vagy sajátos világi színezetet öltött – segítsen helyreállítani, az embereknek visszaadni.

S ezzel már saját és környezetünk vasárnapjainál, ünnepnapjainál vagyunk. Szép magyar nyelvünk sajnálatos módon nem utal a *vasárnap* elnevezéssel a feltámadásra – miként

hogy jobban kifáraszt a munka vagy a szórakozás kapcsán, mint bármely más nap.

Hallottam már olyan panaszt, hogy valaki nem szereti az ünnepeket, nem tud velük mit kezdeni. Azt is tapasztalhatjuk, hogy sokszor éppen a munkaszüneti napok bővelkednek konfliktusokban, családi tragédiákban, balesetekben éppen azért, mert pótcselkvés van bennük a kegyelem, az isteni jelenlét tudatos és hálás várása, fogadása helyett.

A teremtés és a kegyelem rendje szerint egyaránt szükségünk van arra a napra, amelyen az Istenhez tartozó, minősített, tehát örök élet, „levegőjét szívjuk magunkba”, és így „lélegzünk fel”, így éljük át a sabbatot. Ennek „minimum ritmusát”, a hetenkénti ismétlődését is komolyan kell vennünk. Két hete ünnepeltük húsvétot, de ma is az „üres sír levegőjére” van szükségünk, hogy ne fuldokoljunk.

Kálvin János – születésének ötszázadik évfordulójára emlékezünk ebben az esztendőben –, miközben a vasárnap megünneplésére tette a hangsúlyt, a munkát is átértékelte. A munkáról azt tanította, hogy aki hivatását végzi, tehát az Úr elhívásában foglalkozkodik – bármilyen munkaterületen legyen az –, az munkájával is az Urat szolgálja, tehát az üdvösséget éli meg, ünnepet él át.

Visszaemlékszem, hogy közel negyven évvel ezelőtt, amikor gimnáziumi hitoktatónkól valaki megkérdezte a római katolikus úrnappal kapcsolatban: „Nekünk mikor van úrnappja?“, a válasz az volt, hogy „nekünk minden nap az Úr napja”.

Felhívásában a konferencia egyebek mellett az alkalmazottak egészségére, valamint a munka és a családi élet összebékítésére hivatkozik. Rámutat: „Tudományos kutatások szerint a vasárnap szorosabban köthető a munkások egészségi állapotához, mint bármelyik más napja a hétnek. Az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Jobbítására elnevezésű szervezet közelmúltban végzett tanulmánya azt mutatja, hogy a betegség és hiányzás azoknál a munkaadóknál, amelyek szombatán és vasárnap is dolgoznak, 1,3-szer nagyobb, mint az olyan munkaadóknál, amelyek munkásaiktól nem várják el a hét végi munkát. Az érvényben lévő európai

a szláv nyelvek –, de az *ünnep* szó világosan utal arra a jeles napra, amely közvetlenül az Isten üdvözítő kegyelméhez kötődik (merthogy eredetét tekintve a szó az *üd-* és *nap* összetevőkből áll, az *üd-* jelentése pedig „szent, magasztos, boldog”).

Hitünk, valamint pozitív és negatív tapasztalataink egybeesnek a szó üzenetével, nevezetesen azzal a meggyőződéssel, hogy az ünnepnapnak is – s mint ilyennek, a vasárnapnak is – a teljes megélése elvonatkoztathatatlan a transzcendenssel, az örökkévalóval, a tökéletessel, az abszolúttal, tehát az Istennel való személyes kapcsolattól. A vasárnap csak a feltámadás napjaként pihenetet, frissít és életet. Egyébként lehet,

Ez azonban csak akkor teljesül, ha hetente rendszeresen emlékeztetjük magunkat az Úrnak arra a napjára, a feltámadás napjára, amelyen az élet győzelmét adta nekünk, s ezért életünk többi napját is az Úr napjaként, tehát kegyelmi ajándékként élhetjük meg.

Ezzel immáron nem csupán a vasárnapot védjük, hanem a vasárnap áldása véd bennünket a megfáradástól, a kiégetéstől, az elfásultságtól. Ezek helyett hetente adja nekünk a meglevenedést, a megújulást, és a megszentelődés útján vezet bennünket az örökkévalóságig.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN,
a Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsának főtájtára

Orgonamuzsika, evangélium és költészet

Erdélyi nap Csillaghegy–Békásmegyeren

► A jelenlegi, nyíregyházi szolgálati helyére Kolozsvárról költözött egyházzene-szervező, dr. Kovács László Attila orgonakonzerttel örvendeztette meg a komolyzene-kedvelőket múlt szombaton a csillaghegy-békásmegyeri evangélikus templomban, másnap pedig – Jn 5,24–25 alapján – ő hirdette Isten igéjét a délelőtti istentiszteleten. A nap délután egy világot járt erdélyi költő, Kányádi Sándor „vendégeskedése” tette még emlékezetesebbé az összejövetel napját.

A békási közösségben minden hónap harmadik vasárnapja az az alkalom, amikor az istentisztelet után az egyházközség tagjai közös ebéden, majd

morral, versidézettel fűszerezett előadásban idézte fel színes élete néhány epizódját, és fogalmazta meg irányadó gondolatait költészetről, anyanyelvről és magyarságról. „A magyar nemzet célja, hogy a csak számára kiválasztott nyelvet továbbvigye és gazdagítsa. Addig önmaga, amíg tagjai magyar nyelven beszélnek, gondolkodnak és művelik magukat” – hangzott Kányádi Sándor, aki a kisebbségi léttel kapcsolatban szövegezte, hogy a nyelv megőrzésében és ápolásában milyen döntő szerepük van az istentiszteleteknek, a színháznak és az író-olvasó találkozóknak. Ugyanakkor megjegyezte, hogy eleve van a „határon túliság” emlegetéséből, mert ez a kifejezés avított és egyben megalázó is. „Én nem szegény erdélyi menekült vagyok, hanem diplomata” – mondtotta a költő.

Kányádi Sándor: „Én nem szegény erdélyi menekült vagyok, hanem diplomata”

kulturális-gyülekezeti programon és vecsernyén vesznek részt. Április 19-ére lelkésziük, Donáth László szervezte az „erdélyi napot”, melyre a kolozsvári protestáns teológián továbbra is oktató evangélikus lelkész és a költő, műfordító egyaránt örömmel fogadta el a meghívást.

Kányádi Sándort délután fel is köszöntötték közelgő nyolcvanadik születésnapja alkalmából. Az anyaországban is rendkívül népszerű alkotó önróniát sem nélkülöző hu-

A számos elismeréssel – közöttük Kossuth-díjjal, legutóbb, idén március 15-én pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztjével – kitüntetett Kányádi Sándor 1929. május 10-én született Nagyalambfalván (Hargita megye, Románia). Műveiből a vendéglátó gyülekezet lelképásztora is szeretne megjelentetni egy csokorra valót, metodista lelkész kollégájával, Iványi Gáborral közös kiadásban.

■ GAZSU

Ovisbál Vadkerten

Megvan a helye a szórakozásnak is... – ezt a mottót sugallták a soltvadkeri Evangélikus Óvoda munkatársai és a szülők, amikor megszervezték az egyébként májusban szokásos óvodai jótékonyági estét a városi sportcsar-

nokban. A múlt pénteki műsort Homoki Pál lelkész és Lakatosné Hachbold Éva vezető óvónő megnyitó beszéde indította, miközben köszönő oklevelet adtak át az intézmény leghűségesebb támogatóinak. Ezt az ovisok tánca követte, hiszen ők is ott voltak szüleikkel az esten. A felnőttek görög tánc a éjfél körül színesítette a programot. Közben vacsora, zene és tánc, beszélgetések és persze az ilyenkor elmaradhatatlan jó vadkerti borok gondoskodtak a jó hangulatról.

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS felvétele

A Slemish hegy

Szent Patriknak, Írország védőszentjének hegye

Mivel őt tekintik az írországi keresztény egyház megalapítójának, személyét a mai napig nagy tisztelet övezi. A hegy március 17-én, halálának évfordulóján, Szent Patrik-napon zarándokok tömegeit vonzza.

Patrik Walesben született, ahonnan egy portyázó csapat magával hozta Írországra – másokkal együtt – az akkor körülbelül tizennégy éves fiút is. A történet szerint az egyik ír törzsfőnök, Milchu rabszolgája lett, aki a Slemish északi oldalán, a Braidvölgyben lakott. A fiúnak a hegyen kellett őriznie gazdája nyáját.

Hat év múlva sikerült megszöknie, gall területre és hazament, szerzetes lett. 432-ben beteljesítette régi vágyát:

visszatért Írországra fontos missziói munkát végezve.

461-ben vagy 493-ban halt meg, nem lehet pontosan tudni. A szájhagyomány úgy tartja, hogy Észak-Írországra, Downpatrick katedrálisában van eltemetve.

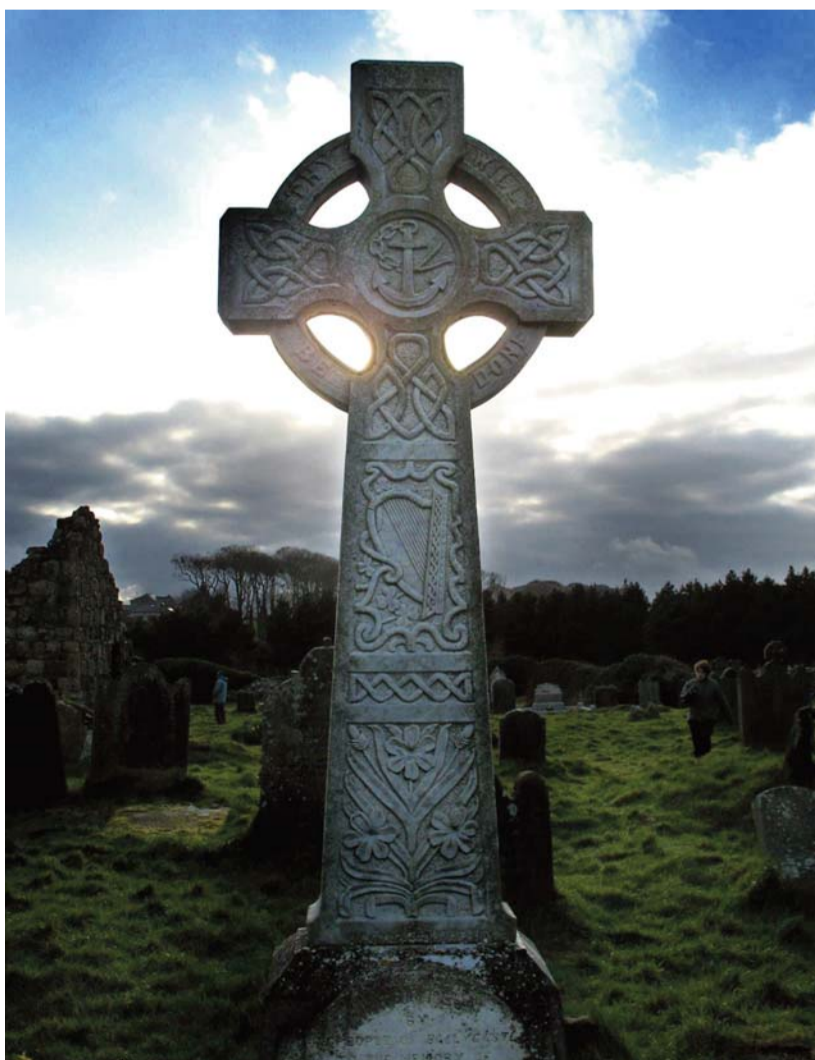
A nyolcadik századra már ő volt Írország védőszentje. (A másik kettő Szent Brigid és Szent Kolumba.) Patrik miatt lett Írország, illetve az írek jelképe a háromlevelű lóhere, a shamrock is, Szent Patrik ugyanis ezzel magyarázta a Szentháromság titkát. Ahogy a növény is egy, a szára mégis háromfelé ágazik három levelbe, úgy az Atya, Fiú, Szentlélek is egy, mégis három.

Kelta kereszték

A kelták a Kr. e. 4. században hódították meg a Brit-szigeteket. Hatásuk máig megmaradt a kultúrában és a nyelvben. Az ír vidékeken járva számos helyen találkozhatunk a jellegzetes, mindig gazdagon díszített kelta keresztel. A rajtuk látható minták ötvözik az ősi szimbólumokat a kereszténység jelképeivel. A kereszt a hitet és a megváltást jelenti, míg a kör a teljességet. Szinte mindegyiken

megtalálhatók díszítő elemként az úgynevezett kelta csomók. A sokszor szabályos hatos formába rendezett Szentháromság-csomók jelképezik az égi tökéletesség megjelenését a földi szférában. A sokféle növény- és állatábrázolás mellett nagyon sokszor felfedezhetők bibliai személyek és történetek megjelenített képei. Gyakran ábrázoltak egy keresztben több eseményt is Jézus életéből.

Északír varázsz

BODA ZSUZSA összeállítása

► Ha egy kvízzjátékban arra a kérdésre kellene felelniük a versenyzőknek, hogy Írország lakosságának többsége vajon katolikus-e, avagy protestáns, akkor a válaszadók minden bizonnyal az előbbi mellett döntenének – helyesen. Ha azonban a kérdés Észak-Írországra vonatkozna, valószínűleg már kevesebben választanák az utóbbit. Pedig a 2001. évi népszámlálási adatok alapján az Ír-sziget hat északi-északkeleti megyéjében a lakosság 53,13%-a tartozik a protestáns egyházak kötelékébe, 43,76% katolikusnak, 0,39% egyéb vallást követőnek, 2,72% pedig semmilyen valláshoz nem tartozónak vallotta magát. Ezen a mindössze 13 843 négyzetkilométernyi területen, amely az Egyesült Királysághoz tartozik, nemcsak fontos vallási és kulturális emlékhelyekre lelhetünk, de a tájat elnézve megállapíthatjuk: ezt a vidéket is jókedvében teremtette az Isten! Álljon itt mindebből némi ízelítő...

Carrick-A-Rede Rope Bridge

Ha valaki szereti a kihívásokat, semmiképp ne hagyja ki azt a kötélhidat, amely az anaszigetet egy sziklával köti össze. És miért éri meg a huszonnégy méter mély és tizenkilenc méter széles szakadék felett átkelni a túlpartra? Hát a látvány miatt! Nemcsak az óceán vize és a lenyűgöző szik-

lafalak bilincselik le a tekintetet, mindemellett jó időben remekül láthatók Skócia partjai is. De azt is tegyük öszintén hozzá, hogy eredetileg nem turistalátványosságnak építették ezt az átkelőhelyet, hanem hogy a lazachalászok ki-vethessék hálójukat a mindennapi betevőért.

Giant's Causeway – az Óriás sétálóútja

Ez a vidék a világörökség része, az északírek szerényen csak a világ nyolcadik csodájaként tartják számon. A sétálóútnak nevezett képződmény valójában 62-65 millió évesnek tartott, hatszög alakú bazaltoszlopokból áll, amelyek itt, az északír vidéken lépcsőszerűen belesüllyednek a tengerbe, hogy szemben, Skóciánál ugyanígy előbukkanjanak. Körbenézve lélegzetelállító táj tárul a szemünk elé.

A „sétálóút” keletkezését nem ismerjük pontosan, ezért a hely nevét és kialakulását – természetesen – legendák „magyarázzák”. Az egyik szerint két óriás, az ír Finn MacCool és a skót Benandonner vetélkedésének eredményét láthatjuk. Egy nap az ír elhatározta, kideríti, melyikük az erősebb, ezért a két sziget közé hidat épített, hogy azon átkelve megvívhasanak egymással. Azonban amikor meglátta hatalmas ellenfelét közeledni, úgy megijedt, hogy hazaszaladt. Megkérdezte a feleségét,

mit tegyen. Az asszony azt mondta neki, feküdjön a bölcsőbe – még gyerekruhát is adott rá –, a többit majd ő elintézi.

Amikor megérkezett a skót ellenfél, az asszony a házba invitálta őt, megkínálta teával, és arra kérte, hogy

halkan legyenek, nehogy felébredjen a bölcsőben a kisgyerek. Benandonner elszörnyedt: ha ekkora a kicsi, mekkora lehet vajon az apja?! Azonnal hazarohant, még a hidat is lerombolta maga mögött, nehogy riválisa utánaehessen.

The Whiterocks Beach

Krétafehér kövek övezik azt a partszakaszt, amely 142–165 millió évvel ezelőtt alakult ki a mai Portrush városka közelében. A mészkősziklákba barlangokat és alagutakat vájt az erózió, s ezek kiváló otthont nyújtanak a tengeri madaraknak, valamint vadászterületet a sólymoknak. Ha szerencsések vagyunk, a parthoz közel úszó delfinek uszonyait is láthatjuk!

Válságkezelés – húsvét után

„Jöjjetek, egyetek!” – szolt hozzájuk a Mester. Ez a kép az a Tibériás-tengernél a Szentírás egyik legegyszerűbb, mégis egyik legdrámaibb jelenete (Jn 21,12).

Túl nagycsütörtök éjszakáján, majd a fájdalmas nagypénteki eseményeken és túl azon a bizonyos harmadnapon Jézus étellel kínálta tanítványait. Minden különösebb felhajtás nélkül kinyújtja a kezét, és vacsorázní hívja tanítványait.

Talán nem véletlen, hogy éppen János evangélista az, aki fontosnak tartotta megörökíteni ezt a találkozást. János, aki egyedülként látta elvérezni a Megváltót a Golgotán, aki együtt gyászolt Máriával. Később ő volt az, aki ráértett ennek az egyszerű találkozásnak a nagyszerűségére.

Jézus e vízparti megjelenésével sok mindent helyretett egy olyan időpontban, amikor minden veszni látszott. A korabeli zsidó társadalom jogalkalmazói válságban tengődött. Mert mi másnak neveznénk azt, amikor nemcsak egy ártatlan ember, hanem maga az Isten szenved

két köztörvényes bűnöző között a keresztfán? Kormányválságba sodródott Jeruzsálem: a főpapok, Heródes és a római helytartó közötti „politikai Bermuda-háromszögben” mindenkinek sikerült megmenteni saját pozícióját, csak éppen az Isten Fiát taszították a sülyesztőbe. Az erkölcsi válság csúcspontja pedig az volt, amikor az a tanítvány, aki hosszú hónapokon keresztül együtt vándorolt, dolgozott, tanított és gyógyított a Názárettel, a szeretet jelével juttatja katonák kezére mesterét.

A tanítványok a válság közepette, megfáradtan, sápadt arccal tértek vissza halászhálóikhoz, oda, ahol az elhívás előtt éltek mindennapjaikat. És Jézus ebben a krízisben nyújtja át a sült halat a fiatalembereknek. Nem villámokat szóró tekintettel, dicsfényel, harsónakkal, hatlovas hintóval érkezik, hanem egyszerűen leül a partra, és vacsorázní hívja őket.

Jézus mindig tudta, hogy kinek mikor mire van szüksége: ételt és életet kínál a tanítványoknak. Ételt és életet,

mert tudja, hogy földi létünkhez nélkülözhetetlen a táplálék, üdvösségünkhöz pedig a feltámadás.

Néhány évtizeddel később ugyanebben a birodalomban véreskezű uralkodók kenyér és élet helyett kenyeret és cirksuzt kínáltak. (Gyakran éppen Krisztus-követők halálával teremtve meg ez utóbbit.) És azóta is – kisebb-nagyobb válságok közepette – gyakran nyúlnak földi hatalmak a kenyér és cirksuz politikájához.

Mi magunk is félünk. Talán rettegve fogadjuk munkahelyünkön az újabb létszámcsoökkentés híreit, félve hallgatjuk a rádió legfrissebb híreit. Húsvét után azonban át kell értékelnünk saját magunk „válságpolitikáját”. Számátlan krízis, morális, gazdasági és kormányválság közepette mi nem tehetünk mást, mint hogy próbáljuk meghallani a Feltámadott hívását: „Jöjjetek, egyetek!” Hinnünk kell, hogy ő a legnagyobb problémák közepette ma is kínál bennünket: kenyérral – és mindenekelőtt örök élettel.

■ – JENŐ –

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: Én vagyok a jó pásztor. Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik. (Jn 10,11.27–28)

Húsvét ünnepe után a második héten az Útmutató reggeli s heti igéi a pásztorolt, ezért élő gyülekezet főpásztorát, az örökkön-örökké élő Úr Jézust állítják elének, aki jó pásztorként a halálból örök életre vezet. „Krisztus meghalt mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,15; LK) Dávid pásztor-királya maga Isten volt: „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm” (GyLK 68) Mivel Jézus egyelőnyű Atyjával, ezért kijelentette: „Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyémeket, ... ahogyan az Atya ismer engem, ... és én életet adom a juhokért. – És nem vesznek el soha, mert ...senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből” (Jn 10,14.15.28.29) Luther e vallomása a miénk is lehet: „Én a Krisztus kedves bányája vagyok. Ő megkeresi elveszett juhokcskáját. Vállára vesz, s nekem csak engednem kell, hogy hordozzon.” Engedjük-e? De miként lehetnek a zsidó és a pogány akolból valók egyaránt az ő juhává húsvét után? Az Ószövetség evangélistája régóta hirdette az Úr félreismeret Szolgájaról: „Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok... De az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért.” (Ézs 53,6) Ezt ő némán tűrte, mint a juh, miattunk, helyettünk, érettünk. Ezért írhatta az első keresztyéneknek: „Mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez.” (1Pt 2,25) Mózes, engedtelensége miatt, nem léphetett az ígért földjére, de ezt megtudva másik vezetőt kért Istentől, „vezesse haza őket, hogy ne legyen olyan az Úr közössége, mint a pásztor nélkül való nyáj” (4Móz 27,17). S kézzelével beiktathatta tisztébe Józsuét. Pál, Krisztus szolgája s az Isten titkainak sáfára így pásztorolt: „... az evangélium által én vagyok a ti atyátok a Krisztus Jézusban. Kérlek tehát titeket: legyetek az én követőim.” (1Kor 4,15–16) A főpásztor és főpap könyörög érettünk is, akik hiszünk őbenne: „Igazságos Atyám... én megismertettem velük a te nevedet, ... hogy az a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én is őbenmük.” (Jn 17,25.26) Ennek érdekében ő „adott” a mi időnkben is némelyeket „pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére; hogy épüljön szeretetben” (Ef 4,11–12.16). De emlékezzünk a kezdetre! Az Olajfák hegyén kereszthalála előtt Jézus előre megmondta: „Mindnyájan megbotránkoztok bennem ezen az éjszakán, mert meg van írva: (lásd Zak 13,7) Megverem a pásztorot, és elszélednek a nyáj juhait.” (Mt 26,31) Ám feltámadása óta előttünk jár, és követhetjük őt a keskeny úton az Atya házába! Nem csak Tamásnak mondja jó pásztorunk: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.” (Jn 14,6) S mert „Jézus a jó Pásztor, vele megyünk.” – „Vezess az ösvényen, maradj velünk, / Míg örök fényedbe megérkezünk!” (EÉ 401,1.5)

■ GARAI ANDRÁS

„Egyenesedjete fel...!” (Lk 21,28)

Missziói nap a Déli Egyházkerületben

Kondoros, 2009. május 23., szombat

- 9.00: Térzene az iskola sportcsarnoka mellett levő parkolóban – a mezőberényi (I. kerületi) evangélikus részfvós kör
- 9.30: Gyülekezés, énektanulás, köszöntők a templomban – a helyi énekkar, Tuskó Tibor házigazda lelkész, Gáncs Péter püspök
- 10.00: Evangélizáció: „Egyenesedjete fel...!” (Lk 21,28) – Szeverényi János országos missziói lelkész
- 10.45: Előadás: *Esélyek a „Magyar lelkiállapot 2008” tükrében* – prof. dr. Kopp Mária orvos, pszichológus, a Semmelweis Egyetem – MTA Mentális Egészségtudományok Társult Kutatócsoport vezetője. Moderátor: Lengyel Anna
- 11.45: A kerületi díjak átadása
- 12.30: Ebéd a sportcsarnokban
- 13.45: Alternatív programok az iskolában: beszélgetés Kopp Máriával a délelőtti előadásról; a Luther Kiadó könyvbemutatója; humorsorok: Kövesdi Miklós Gábor humorista Az iskolai színpadon:
- 14.15: Talentumok: a szarvasi és az orosházi evangélikus iskolák bemutatója
- 14.45: Énekes vallomás: Tolcsvay László zeneszerzővel, énekes Lengyel Anna kerületi felügyelő beszélget
- 14.45: Talentumok: a békéscsabai evangélikus középiskolások bemutatója
- 16.00: Úti áldás: Aradi György kerületi missziói lelkész
- 16.30: Filmvetítés a tovább maradóknak

Helyszín: Kondoros, evangélikus templom (Hősök útja 24.) és Petőfi István Általános Iskola, Diákotthon és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (Iskola u. 2/6.)

Gyermekfelügyeletről és -programról egész nap gondoskodunk! A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, kedvezményes vásárlási lehetőséget nyújt az érdeklődőknek.

A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre.

A busszal érkező csoportok 50 százalékos támogatást igényelhetnek a kerülettől május 15-ig.

A missziói nap offertóriumát a telekkerendési missziói otthon kapja.

Kérjük, a jelentkezéseket május 15-ig írásban adják le! Cím: Kondorosi Evangélikus Egyházközség, 5553 Kondoros, Hősök u. 24.; tel./fax: 66/388-875 (hétköznap 8.30–16.00), e-mail: kondoros@lutheran.hu.

Missziói nap az Északi Egyházkerületben

Nyíregyháza, 2009. május 23., szombat

- 9.30: Gyülekezés, énektanulás, éneklés
- 10.00: Igei köszöntés, a tudnivalók ismertetése – Blatniczky János Dániel kerületi missziói lelkész Ének – Zsarnainé Urbán Nóra, Zsarnai Krisztián
- 10.20: Igehirdetés: „Egyenesedjete fel...!” (Lk 21,28) – Keczkó Pál lelkész
- 10.50: Főelőadás: *Kiút a válságból – dr. Fabiny Tamás püspök*
- 11.10: Fórumbeszélgetés: „Kiutkeresés” • A családban – Süvegcs Gergő műsorvezető • Az egyházban – dr. Kovács László Attila lelkész • A társadalomban – Dezanove Bartolomeu, az Oltalom Szeretetszolgálat intézményvezetője
- 11.30: A fórumbeszélgetés folytatása három helyszínen a három vezetővel
- 13.00: Ebéd
- 14.00: A Felsővezeték zenekar koncertje
- 14.30: A vanyarci gyülekezet romamissziójának bemutatkozása
- 15.00: Úti áldás – Sztankó Gyöngyi esperes

Helyszín: Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség (Luther tér 14.) és Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola (Luther u. 7.)

Külön szeretettel hívjuk az egyházkerület fiataljait és a kisgyermekes családokat is! Gyermekmegőrzésről és -programokról az egész nap folyamán gondoskodunk!

A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, kedvezményes vásárlási lehetőséget nyújt az érdeklődőknek.

A nap perselypénzét a vanyarci gyülekezet romamissziójának támogatására fordítjuk.

A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre.

Kérjük, a jelentkezéseket május 15-ig adják le! Cím: Szügyi Evangélikus Egyházközség, 2699 Szűgy, Rákóczi u. 55.; Blatniczky János Dániel kerületi missziós lelkész, mobil: 20/824-2856, e-mail: szugy@lutheran.hu, honlap: <http://szugy.lutheran.hu/misszioinap>

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

Veszprém, 2009. május 23., szombat

- 9.00: Gyülekezés, énektanulás, köszöntő – Verasztó János kerületi missziói lelkész
- 9.30: Evangélizáció: „Egyenesedjete fel...!” (Lk 21,28) – Isó Dorottya lelkész
- 10.00: *Válság? Válság!*: előadás három témában • *Válságban az ember?* – dr. Kocziszky Éva irodalomtudós • *Válságban a társadalom?* – Czako Gábor író • *Válságban az egyház?* – Ittész János püspök
- 11.00: Szünet
- 11.30: Kerekasztal-beszélgetés az előadásokról: kérdések és válaszok
- 12.30: Ebéd a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Gimnáziumban (Szeglethy u. 6.)
- 14.00: „Csendes csodák” – Húvösvölgyi Ildikó színművész műsora
- 15.00: Az oroszlanói evangélikus énekkar szolgálata
- 15.45: Áhítat: „Közelebb van hozzánk az üdvösség” (Róm 13,11–14) – Ittész János püspök

Helyszín: Veszprém, Városi Művelődési Központ (Dózsa Gy. u. 2.)

Gyermekfelügyeletről egész nap gondoskodunk! A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, kedvezményes vásárlási lehetőséget nyújt az érdeklődőknek.

A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre.

A missziói nap offertóriumát a veszprémi Éltes Mátyás Fogyathatók Nappali Intézménye és Gondozóháza javára szánjuk.

Kérjük, a jelentkezéseket május 15-ig adják le! Cím: Veszprémi Evangélikus Egyházközség, 8200 Veszprém, Kossuth L. u. 4., tel./fax: 88/421-618; e-mail: veszprem@lutheran.hu; Isó Zoltán lelkész: 20/824-5898, Isó Dorottya lelkész: 20/824-5896; honlap: <http://veszprem.lutheran.hu>

NAPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Kedves Gyerekek!

▶ Jövő vasárnap, május első vasárnapján az édesanyákat köszöntjük. A mostani *Napos oldalon* a rejtvények is ehhez a jeles naphoz kapcsolódnak. A rózsaszín szívekben bibliai édesanyák neveit, a pirosakban a gyermekeikét találhatjátok. Ha megoldottátok a feladatokat, kös-sétek össze az egymáshoz tartozó szíveket!

ÁUKAJÉÓ
_ Z S _ _ , _ _ _ _ B

Írd a megfelelő helyre a hiányzó betűket!

Á	M	L
U	S	E

_ _ | N A

Tükrözd!

R _ B _ K _

Írd be a hiányzó magánhangzókat!

Bort is tárolnak benne
... samaritánus
Jónás úti célja
„Bárkás”
Ő árulta el Jézust
... szamara
Jézus szülővárosa
Jákob egyik felesége

„Én vagyok a ... pásztor”
Ádám felesége
József testvéreinek száma
Izrael első királya
Jézus feltámadásának ünnepe

Jézus „járműve”
Izraeli király volt
Egyiptomi uralkodó
Ábel testvére
Nóé „járműve”

Vámszedő volt
Jézusnak 12 volt belőle
Bartimeus is ez volt

Jubiláló oktatási központ

▶ A révfülöpi Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központ fennállásának tizedik évfordulójáról emlékeztek meg április 17-én, pénteken családi ünnepség keretében a meghívást elfogadók, illetve az intézmény jelenlegi és korábbi dolgozói. A program templomi istentisztelettel kezdődött.

Jézus missziói parancsa alapján tartott igehirdetésében *Ittész János* elnök-püspök hangsúlyozta, hogy az intézmény névadója egész életében Krisztusra tekintett. Ezért nem bírtak vele ellenségei, és kiállítását ezért nem értették meg kortársai. *Ittész János* azt kérte, hogy az oktatási központban folyó munka – az intézmény névadójához híven – mindig is Krisztusra tekintő legyen.

Az ünnepség a központ nagytermében folytatódott, ahol elsőként *Hafenscher Károly* intézményvezető köszöntötte a megjelenteket, majd *Miklós Tamás* tartott előadást. A polgármester régi képeslapokon mutatta be az épület elődjét, a híres Balatonyöngyét, amely száztizenhárom évvel ezelőtt fogadónak épült a Balaton-part révfalujában. A házat 1928-ban vette meg az Evangelikus Tanítók Országos Egyesülete – üdültetési célra. Az államosítás időszakában a helyi tanárok egyszerűen bevonultak diákjaikkal a gazdátlan épületbe, és kezdték meg benne az 1952/53-as tanévet.

Azt már *Riczinger József*, a kárpótlás időszakában Révfalujon szol-

gált lelkész mondta el lapunknak, hogy a rendszerváltás időszakában polgármesteri hivatal céljára akarták hasznosítani a faluközpontban álló házat és a telket. A kész tervvé kristályosodott elképzelés azonban – *dr. Nagy Gyula* püspök levele nyomán – visszavonták, így egyházunk visszakaphatta a telket, amelyen azután a bajor tartományi egyház támogatásával épülhetett fel az utóbb Ordass Lajosról elnevezett Evangelikus Oktatási Központ.

Oktatási intézményről lévén szó természetes, hogy a születésnap ünnepségen is elhangzottak további előadások. Az *evangelikus egyház és az oktatásügy* címmel *dr. Kertész Botond* történész foglalta össze e szolgálati ág történetét a *Kis kátétól* egészen a népfőiskoláig, kiegészítve a főtí kántorképzőben folyó áldozatos oktatómunka fejezeteivel. Ebéd után *dr. Böröcz Enikő* evangelikus lel-

kész, egyháztörténész *Ordass Lajos* és az *evangelikus oktatásügy* címmel tartott előadást, melyben az egykori püspök életútját vázolta kisdíák korától egyházvezetői hivataláig. Az ünnepi programot annak a *dr. Boleratzky Lórándnak* a személyes emlékezése zárta, aki a mártír püspököt a múlt század negyvenes éveitől kezdve közelről ismerhette.

Egy intézmény történetében tíz év valójában nem nagy idő. Bár a születésnapot csak maroknyi gyülekezet ünnepelte, a lényeg, hogy vendégek és dolgozók minél többször adhassanak – telt házzal – hálát Istennek a Balaton-part e csodálatos létesítményéért.

■ MENYES GYULA

Istentiszteleti rend • 2009. április 26.

Húsvét ünnepe után 2. vasárnap (Misericordia Domini).
Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jn 10,11–16; Ez 34,10–16,31.
Alapige: Jak 5,(13)16–20. Énekek: 334., 261.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Bélmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (orgonazenés áhítat) Lackner Pál; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) D. dr. Harmati Béla; du. 6. (ifjúsági) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkóczy Péter; **IX., Gát utcai katolikus templom** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) Missura Tibor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; du. 6. (úrv., Új találkozás ifjúsági istentisztelet); **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorvitzky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákospalota, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Györi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.

Összeállította: BODA ZSUZSA

BÚCSÚZUNK AZ EVANGÉLIKUS ÉLET MUNKATÁRSÁTÓL

Schelken Pálma emlékére

1914–2009

Február 21-én töltötte be a 95. életévét, mégis kortalan volt.

Itt ülök a számítógémem előtt, próbálom felidézni azt a sok emléket, mondatokba sűríteni azokat a pillanatokat, amelyek hetéves ismeretségünk alatt Pálma nénihez kötöttek. Közben újra és újra azon kapom magam, hogy képzeletben megint ott ülök budai lakásának nappalijában. Abban a bizonyos zöld fotelben, amelyben – sokszor bele sem mertem gondolni – hány és hány olyan író, költő, zeneszerző ücsörgött, akik nekem csak az iskolai tankönyvekből voltak ismerősek...

Minden látogatásomkor más és más kupac dedikált és recenziálásra váró könyv és album sorakozott az asztalon, mellettük kiállítás-megnyitóra, könyvbemutatóra és egyéb kulturális rendezvényre szóló meghívók. Pálma néni pedig örömmel és csillogó szemmel mutatta őket, nézem, milyen remek dologról fog írni a közeljövőben!

Mert valójában ez volt ő. Az utóbbi években többféle fizikai gyengeséggel és betegséggel küzdött, de egy pillanat alatt elfeledkezett róluk, ha valami kulturális érték került a kezébe. Élete volt, hogy újságíróként – a Magyar Rádió belső, majd a Magyar Nemzet és számos hetilap (közöttük három egyházi újság) külső munkatársaként – értéket közvetítsen. Különleges érzéke volt ahhoz, hogy a sok talmi közepette észrevegye a valódit. És különleges bátorság volt benne, hogy a legnehezebb években is kereszttel a nyakában hívjon meg a „vörös Csepelen” általa szervezett szabadegyetemre olyan előadókat, akiket abban az időben mellőzni illett. De Pálma néni – ahogy manapság mondanánk – ezt is „bevallalta”. Mint ahogy nem félt a technika haladásával sem lépést tartani.

„Te, drágám” – hívott fel egy nap a szerkesztőségben –, diktálom neked a mobilszámomat.” Néhány hónappal később, karácsony másnapjának délutánján volt végre néhány szabad órája, amikor unokaöccse elme-

hetett hozzá, és megmutathatta neki, hogyan írja és formázza meg a cikkeket a számítógépen. (Ez körülbelül hat évvel ezelőtt lehetett, amikor Pálma néni már a 90. életéhez

közelített!) Amikor átfaxolta első, komputerből kinyomatott cikkét, elnézést kért, hogy nem e-mailben küldte, de – mint mondta – anyai ideje már nem volt azon a bizonyos délutánon, hogy még azt is megtanulja... Digitális fényképezőgépet is készült vásárolni, hiszen a szerkesztőség jobban kedvelik az ilyeneken készült képeket, mint a hagyományos fotókat...

Pálma néni személyes varázsával mindenkit elbűvölt, akivel találkozott. Másfél éve engem kért meg, hogy kísérjem őt el a Zichy-kiállítás sajtótájékoztatójára. Kedves stílusával nemcsak a taxisofőrt vette le a lábáról, de jó volt látni, ahogy a különböző sajtóorgánumoktól jött újságírók is egymás után ölelték meg, felidézve akár a tíz-, húszéves vagy még régebbi közös emlékeket. Mert ő nyomott hagyott az emberekben.

Nappalijának és dolgozószobájának falai, szekrényei és polcai igazi kincseket rejtettek. Sok esetben saját kézzel ellátott kincseket: *Lehár Ferenc* vagy *Bartók Béláné* dedikált fotója, *Szabó Lőrinc* gyorsíró cezurájája, *Kosztolányi Dezső* bögréje, *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* vagy *Bú-*

za *Barna* kispasztikai – nem is lehet mind felsorolni, hány barátság tárgyi emléke volt nála látható. Ő pedig nagy szeretettel mesélt róluk, csakúgy, mint mostani barátairól. Saját családjára nem volt, ám az ember mégis azt tapasztalhatta, nagyon sokan veszik őt körül; meglátogatásához időpontot kellett kérni! Cikkei megjelenése után sok esetben vidékről is felhívták őt, hogy ismeretlenül is megköszönjék írását.

Schelken Pálma sok tekintetben példát adott: ahogyan szerette az embereket, a hazáját, és ahogyan hitében mindvégig kitartott. A pest-erzsébeti evangelikus gyülekezet, amelynek egykor édesapja is volt felügyelője, majd a Deák Téri Evangelikus Leánygimnázium, ahová azelőtt édesanyja is járt, fontos alapokat adott. De számára az ökumenizmus sem üres szólam volt csupán, hanem mindennapjainak fontos része – Pálma néni a tihanyi apátság *Tetőtéri estéinek* törzsközönségéhez tartozott.

Tudta, hogy egyszer neki is haza kell mennie, az igazi hazába. Nem félt tőle, hanem sok-sok éve tudatosan készült rá. Dolgait rendezte, értékeinek nagy részét még életében különböző múzeumoknak, levéltáraknak ajánlotta. Mindezt azzal a szerénységgel, amely rá annyira jellemző volt. Nem szerette előtérbe tolni magát, nem szerette a felhajtást, mint ahogy nem véletlenül vette bele végrendeletébe azt sem, hogy temetéséről csak a szűk családi kör tudjon. Ebben „önző” volt, de tudta: a földi búcsú nem fontos, mert odaát lesz egy másik jelképes zöld fotel, ahol folytathatjuk majd a beszélgetést.

■ BODA ZSUZSA

Schelken Pálma 90. születésnapja alkalmából közölt írásunk az Evangelikus Élet 2004. február 22-ii számának 5. oldalán olvasható. Internetes elérhetősége: www.lutheran.hu/z/ujzagok/evelet/archivum/2004/8/51. – A szerk.

HIRDETÉS

„Szeretve szolgálni – szolgálva szeretni”

A Fébé Evangelikus Diakonisszaegyesület szeretettel hív és vár mindenkit a 2. országos Fébé-napra május 16-án a budahegyvidéki evangelikus gyülekezetbe (1122 Budapest, Kék Golyó u. 17.). Program:

- 10.00: Istentisztelet úrvacsorával – *dr. Fabiny Tamás* püspök
- 11.15: Előadás: *Szeretve szolgálni – szolgálva szeretni az egyházban* – *dr. Bácskai Károly* lelkész
- 12.00: Ebédszünet (a gyülekezet helyiségeiben szerény vendéglátás)
- 13.30: Előadás: *Szeretve szolgálni – szolgálva szeretni a misszióban* – *Szeverényi János* missziói lelkész
- 14.15: Előadás: *Szeretve szolgálni – szolgálva szeretni a nevelésben* – *dr. Korzenszky Richárd* perjel
- 15.00: Kávészünet
- 15.45: Előadás: *Szeretve szolgálni – szolgálva szeretni a családban* – *Kiss László*, a székesfehérvári gyülekezet felügyelője és *Kissné Kárász Rózsa*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület másodfelügyelője
- 16.30: Záróáhítat: *Veperdi Zoltán* Fébé-lelkész

TECHNIKAI SZÁM 0035

Magyarországi Evangelikus Egyház Ejetkőszömben vagyunk! WWW.EVANGELIKUS.HU

Facebook beszélni magyar

Nemrégiben lett hivatalos a Facebook magyar kezelőfelülete, így hamarosan a legnagyobb „hazai” oldalak közé kapaszkodik fel az amerikai weboldal. A magyar nyelvű felhasználók számát csak becsülni lehet, jelenleg olyan száz-kétszáz ezer körülre teszik részvételünket a mintegy kétszázmillió felhasználótáborban. Így bár nemzeti szinten messze elmarad a piacvezető IWTW-tól, a gyarapodási mutató a Facebook esetén még meredeken emelkedik.

A Facebook korántsem csúfolható internetes telefonkönyvnek, ahogyan néha fent említett magyar riválisával teszik, ráadásul mindig akkor változtatnak rajta, amikor az internetes közeg már újfajta közösségi szolgáltatásokat igényel.

Jelenleg a Facebook fő nézete egyfajta idővonal, amelyre az ismerősök által végzett tevékenységeket fűzik fel, ezek pedig igen sokfélék lehetnek. Fő vonulatként státuszüzenetben tájékozathatjuk ismerőseinket arról, hogy mit gondolunk, csinálunk vagy látunk éppen. De ugyanúgy számos külső weboldalon járva dönthetünk úgy, hogy megosztásra érdemesnek tartjuk az adott helyet, és ilyenkor pár kattintással a saját üzenetfolyamunk részévé válik az adott érdekesség.

A történéseket kedveneknek lehet jelölni, és a hozzászólások lehetőségét használva minden egyes elem önálló csevegőtérként is működik. Ez utóbbi a myLuther-felhasználóknak már ismerős lehet, a tavaly januárban indult evangélikus közösségi oldal ennyiben meg is előzte a korát, bár

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

már abban az időben is lehetett sejtetni a közösségi oldalak ilyen jellegű irányváltását. A Facebook mindezt tökéletes technikai kivitelezéssel teszi rendkívül könnyen használhatóvá, így emelve olyan magasra a lécet, hogy kevés konkurense lesz képes megugrani.

A rendszer azonban nemcsak aktivitáskövetésből áll, hanem számos közösségi tevékenységre is lehet használni. Programszervező eszközként is kiváló: ismerőseinket könnyű tájékoztatni eseményekről, sőt ők rögtön be is jelölhetik, hogy részt fognak-e venni rajta, vagy sem.

E sorok írója hivatalos volt a rovat legutóbbi cikkében bemutatott *Prezi.com* első születésnapjára. A rendezvényre a Facebookon lehetett jelentkezni, a bejáratnál az onnan nyomtatott listával ellenőrizték a belépőket. Senkinek nem okozott gondot, hogy egy informatikai cég bulijára csak olyanok léphettek be, akiknek volt Facebook-azonosítójuk, ebben a közegben ugyanis ez már magától értetődőnek számít.

Assan az is kötelező lesz, hogy egy szolgáltatást fejlesztő cég az alkalmazásából készítsen a közösségi oldalba épülő változatot is. Bárki bármilyen jó ötlettel előállhat, a felhasználó maguktól nem fognak oda áramlani, sőt a kötelező regisztráció általában igen komoly visszatartó erő, amikor a legtöbb internetező már számtalan oldalon kapott tag-ságot. Önálló Facebook-alkalmazásként azonban a tagok egy kattintással birtokba vehetik az adott szolgáltatást, ráadásul az azt úgy készítették elő, hogy a felhasználó üzenet-értékesítését is küldhet, akkor az ismerősök is értesülnek arról, hogy egy barátjuk beüzemelte magánál azt a szolgáltatást.

Tavaly indult útjára a Facebook Connect, amely révén már külső oldalak is használhatják felhasználóik azonosítására és beléptetésére a Facebook rendszerét. Ezek az alkalmazások szintén vissza tudnak üzenni a Facebook felületére, így nemcsak a felhasználók áramlása lehet szabad a különböző site-ok között, hanem az információké is. Ha a fejlesztőknek nem áll rendelkezésükre több tízmillió reklámkeret, így lehet a leggyorsabbban és leghatékonyabban gyarapítani felhasználóik számát.

Fejlesztés tekintve a Facebookot leginkább szuperexpresszhez hasonlíthatjuk. A kérdés, hogy a lokalizáció bekövetkeztével a magyar „személyvonatok” mennyiben lesznek vetélytársai. Az IWTW-ről nemsokára biztosan hallunk a most bevezetendő alkalmazások kapcsán, a kérdés, hogy vajon ennyi elég lesz-e. A Facebookkal mindenesetre érdemes megismerkedni...

■ NAGY BENCE

Száz éve született Poppé Béla fasori tanár

Poppé Béla 1909. április 19-én született Tállyán, Zemplén vármegyében. Családi körülményeiről nem maradtak feljegyzések. Az egri Állami Dobó István Reálgymnáziumban végezte a középiskolát, 1929. június havában tett érettségi vizsgát.

Egyetemi tanulmányait a Sorbonne-on, a strasbourgi, a grenoble-i, a firenzei és a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte. Diplomáját az utóbbin vehette át 1940 szeptemberében mint olasz-francia szakos nyelvtanár és művészettörténész. Ennek birtokában kapott óraadó tanári állást a Fasori Evangélikus Gimnáziumban. Széles körű ismereteit ez évtől adhatta át növendékeinek. Kiválóan beszélt és oktatta az olasz és a francia nyelvet, de a spanyolban és a portugálban is járatos volt.

Óraadó tanári kinevezésével egy időben internatusi felügyelő tanári megbízást is kapott. Az olasz nyelv jelentős óraszámában való oktatása éppen fasori pályájának kezdetével esett egybe. Az 1940/41-es tanévben ötvenegy növendéke volt. A hivatalos tanrendi órákon kívül, mint az olasztanfolyam vezetője, a nyelv tárgyalási formában történő oktatását is vállalta. Az órarendi és a rendkívüli nyelvoktatást a gimnázium tanmeneti előírásainak megfelelően egészen az 1945/46-os tanévig folytatta, amikor is az V. humán osztályban valamennyi növendék az olasz nyelvet választotta, de a többi, felsőbb osztály tanuló is jelentős számban tanulták az olaszt. Emellett rajtot és művészettörténetet oktatott.

Poppé Bélát 1943-ban rendes tanárná nevezte ki. Széles körű irodal-

mi jártasságát bizonyítja, hogy székfoglalójának témájául *Pascoli* (1855–1912) olasz költő életművét választotta. Az 1944/45-ös tanévben osztályfőnöki teendői mellett az Ifjúsági és Segítő Egyesületi Könyvtár őrévé és értekezleti jegyzővé választották. Az olasz nyelv, valamint a rajz és a művészettörténet tanítása mellett a francia nyelvet rendkívüli tárgyként oktatta.

A reá vonatkozó évkönyvi adatok a továbbiakban nem ismertek, mert iskolánk 1952-ig terjedő működéséről több évkönyvet már nem adtak ki. Mi, Poppé tanár úr egykori diákjai tiszteletre méltó, nagy műveltségű, tanítványait jóindulattal pártoló és szerető, határozott embert ismertünk meg benne, akinek tanító, intő, eligazító szavai ma is bennünk élnek. Nagyra becsültük széles körű műveltségét és emberi kvalitásait.

Poppé az olasz és a francia nyelv, valamint a művészettörténet oktatásának megszűntével csupán rajtot tanított, de hogy tanári állását megtarthassa, biológiateanári diplomát szerzett a természettudományi karon – hasonlóan *Peskó Zoltán* organoművész énektanárunkhoz –, és a továbbiakban ezt a tárgyat tanította ne-

künk. Ezek a biológiaórák igen emlékezetesek maradtak számunkra, hiszen az óra nagy részében elsősorban művészettörténetről esett szó. Igyekezett belénk plántálni klasszikus műveltségének széles körű ismereteit. S hogy ez gyakorlati valóság is legyen, rendszeres múzeumi látogatásokat szervezett, megismertette és megszerettetve velünk Magyarországon és a világ képzőművész nagyjainak remek alkotásait. Egyik társunk visszaemlékezésében írja: „A Fasort elhagyva, harminc év múltával belépve a Szent Péter-bazilikába jobban tudtam, hol és mi látható, mint az idegenvezető.”

A tanár úr magányosan élt. Lakása néhány utcányira volt csak az iskolánktól. Névnapiján fogadott bennünket. Kifejezhettük jókívánságainkat. Legényéletét, azt hiszem, mi, tanítványai tettük melegebbé, és ezért háláját is éreztük. Amikor 1952-ben kényszerű válásra került sor, a hűvösvölgyi Balázs vendéglő zöld asztala mellett búcsúzott el tőlünk könnyesen, útravalót adva egy megható versben, melyben mind a huszonhatunknak egy-egy versszakot szentelt. És mi is búcsúztunk Poppé tanár úrtól és vele szeretett iskolánktól, becsült tanárainktól, akik egyetemi szinten oktattak, és nem hirdették, de gyakorolták a helyes pedagógiát, a szeretet vezérelte toleranciát.

Poppé Béla életének hatvanadik évében hunyt el 1969-ben. Születésének századik évfordulóján a farkasréti temetőben sírjánál fejet hajtvá iránta érzett hálánk és emlékező szeretetünk jeleként koszorút helyezettünk el.

■ DR. SOKORAY BÉLA

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Oldalnézet – oldalnézetből

Előrebocsátom, hogy gyülekezeti felügyelőként rendszeresen olvasom egyházunk hetilapját. Örömmel teszem ezt, különösen akkor, ha gyülekezetiünetet érintő cikket, híradást találok az *Evangélikus Élet* hasábjain.

Most azonban, bevallom, megdöbbsentem. Mert az egy hete *ifj. Káposzta Lajos* tollából megjelent, *ProChrist 2009 – oldalnézetből* című cikk azt sugallja, hogy a soltvadkerti evangélikusság a saját önálló útját járja, és képtelen nyitni az új típusú missziói alkalmak felé.

Értem a cikk szándékát: önkritikát gyakorolni, megmozgatni az állóvizet és hullámokat kavarni, hogy legyen egyházunkban, gyülekezeteinkben megújulás, legyenek új, missziói jellegű alkalmak, és ezen szándékkal teljes mértékben egyetértek, támogatom, ezért dolgozunk. A kérdéses cikkel kapcsolatban azonban mégis fenntartásaim vannak, mert vagy tévedéseken, vagy tudatos valótlanításokon alapul.

Mi, soltvadkerti evangélikusok ugyanis a 2009-es *ProChrist* rendezvény-sorozatban jelen voltunk! Ismereteim szerint az evangélikus egyház is a történelmi felekezetek sorába tartozik, ezért nem tudok mit kezdeni a szerző ezen mondatával: „*Am a »történelmi egyházak« (micsoda fellengzős jelző ez a csökkenő mértékű templomlátogatás tükrében!) vagy ezért, vagy azért, de nem tartottak igényt erre a szolgálatra.*”

A cikk írója kántorként szolgál gyülekezetünkben, és nagyon jól tudja, hogy lelkészünk három vasárnapon keresztül hirdette az eseményt, amelyet kiplakátoltunk, és amelyen híveink kívül a gyülekezet volt és jelenlegi lelkesze, valamint szervezett formában gyülekezetünk két énekára is részt vett, szolgált. Nekem ez, ellentétben a leírtakkal, elég aktív részvételre utal. Ismét mondom: értem a cikk szándékát, azonban véleményem szerint az *Evangélikus Élet* nem bulvárlap, amely megjelentet valami szenzációt, mindegy, hogy van-e igazságalapja, vagy sem, és legfeljebb a következő számban elnézést kér, ha tévedett. Semmilyen cél nem szentesítheti az eszközt. A figyelemfelkeltés, vagy mondjam így: szenzációhajhászás oltárán sohasem áldozhatjuk fel az igazságot.

Feltételezem, a cikk íróját jó szándék vezette, megdöbbsenteni, sokkolni akart, hogy híveink, egyházunk ébredjen, keressen új utakat az evangélium hirdetésére. Saját gyülekezetében azonban, amelynek ő maga küldött köszönőlevelet a ProChristen nyújtott szolgálatért (ezek szerint mégis ott voltunk?), sajnos megbotránkozást szított.

Továbbá pontatlanok a cikk végén szereplő számadatok is, hiszen Istennek hála csak a mi gyülekezetünkben kétszáz felett van az evangélikus hittanos-ífis gyermekek száma, és ehhez jönnek még a nagyobb gyermeklétszámú katolikus felekezet, továbbá a református gyülekezet hittanosai.

Öszintén kívánom, hogy a továbbiakban sok jó cikket olvashassunk a szerzőtől, de keresztény hittelevél szeretettel kérem, hogy a figyelemkeltés mellett maradjon a tényeknél.

■ PÉCZKA FERENC (Soltvadkert)

Az már igaz: egy-két helyen lehetett volna pontosabban fogalmaznom. Mert a „történelmi egyház” kifejezésen nem (csupán) a papot és nem az előljáróságot értem, hanem – ahogy teológiaiilag megfogalmazzák – a Krisztusban hívők közösségét. Az viszont tény, hogy ezekből a közösségekből vajmi kevés tag volt kíváncsi – akár a soltvadkerti evangélikus énekkar szolgálatára. És ez nem az énekkart és a gyülekezet vezetőségét minősíti. Vagy valahol mégis?

Mindenképpen elgondolkodtatók az adatok és a módszerek: ahogy évről évre valamiért csökken a templomba járók, a bibliai műveltséggel és a közösségi tudattal rendelkezők létszáma és társadalmi aránya. A németek már rájöttek az ellenszere, és valamennyire hatékonyabbak. Szenvednek vele eleget, de talán jobban megy nekik valamiért.

Ezen kívánt volna (részben) segíteni a vadkerti ProChrist és a hozzá kapcsolódó, nívós és módszertanilag hatásos interaktív bibliakiállítás. Erre kellett volna becsábítani még több „útkereső embert”. No meg szervezetteren elhozni azt a több száz hittanost.

A rendezványsorozat kezdetére összeállítottuk és kiképeztük a kiállításon órát tartó moderátorgárdát. Kifizette a művelődési ház a kölcsönzési, a szállítási és a licencdíjat. Kiraktuk a kis ajándékokat. És vártunk.

Erős vár a mi Istenünk!

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

HIRDETÉS

A Luther Kiadó szeretettel várja kedves vásárlóit a *XVI. budapesti nemzetközi könyvfesztiválon!*

Időpont: április 23–26.

Helyszín: Budapest II. ker., Millenáris, Jövő Háza, földszint 47. stand.

A hónap könyve akció – április

Asztali beszélgetések 1.

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen! Az evangélikus könyvesboltban történő vásárlás vagy közvetlenül a Luther Kiadótól való megrendelés esetén az adott hónapban 30%-os kedvezményben részesül. Eredeti ára: 1750 forint.

<http://bolt.lutheran.hu/>
E-mail: kiado@lutheran.hu
Fax: 1/486-1229
1085 Budapest, Üllői út 24.

ASZTALI BESZÉLGETÉSEK...

ÖT PÁRBESZÉD

